

“De toeslagenaffaire maakte het nóg erger.”

De toeslagenaffaire maakte de situatie waarin Matthijs (23) opgroeide nog schrijnender dan die al was. Zijn jeugd krijgt hij niet terug, dus zijn blik is gericht op de toekomst. Hij vergelijkt het falende systeem dat hem tegenhoudt met zijn passie voor koffie. ‘Je moet alle variabelen begrijpen, wil je een goed product krijgen.’

‘Voor zover ik weet, ben ik altijd depressief geweest. Ik ben opgegroeid in een ongezonde familie, in een ongezonde leefomgeving. Ik heb me op geen enkele plek ooit veilig gevoeld en dat wás ik ook niet.’ Voor Matthijs was de toeslagenaffaire dus een complicerende factor in een leven dat toch al niet gemakkelijk was. ‘Zo ongeveer sinds mijn zevende speelt die affaire een grote rol bij ons thuis. Mijn moeder had me niet verteld wat er gaande was, maar de gevolgen zag ik wel. Zoals het feit dat mijn studiefinanciering naar zijn moeder ging in plaats van naar mijn studie.’ Matthijs nam het haar kwalijk. ‘Ik voelde me gebruikt, maar erover praten ging niet. We voerden sowieso niet echt normale gesprekken.’

Inmiddels snapt Matthijs waarom zijn moeder deed wat ze deed. Maar toen hij nog thuis woonde en niet wist van de oorzaak van de toeslagenaffaire, was het moeilijker begrip te hebben. ‘Door haar zorgen kwam er veel op mijn schouders terecht. Het was oké tot ik echt niet meer kon omgaan met de stress, het geschreeuw en de familie die er niet voor me was.’ Hij vond het niet erg om op zijn zusje te passen. Maar het verantwoordelijkheidsgevoel dat hem bekreep, kon hij niet aan. Hij was eenzaam. Niemand voelde vertrouwd, hij kon bij niemand terecht. ‘Ik had wel vrienden op school, maar niet de soort vrienden met wie ik dit durfde te delen. Ik wilde er wel over praten, maar ik twijfelde. Was mijn situatie daar wel erg genoeg voor? En wat is normaal?’

Zonder een plan verliet Matthijs rond zijn achttiende het huis. ‘Ik was op het begin wel hoopvol. Maar ik kreeg al snel te horen dat er bijna geen goede hulp was, dat ik niet zomaar een woning zou krijgen. Ik kwam op straat terecht en stopte met school. ‘Het ging niet meer. Als er toen een docent was geweest die me had gevraagd hoe het ging, had ik misschien wel wat

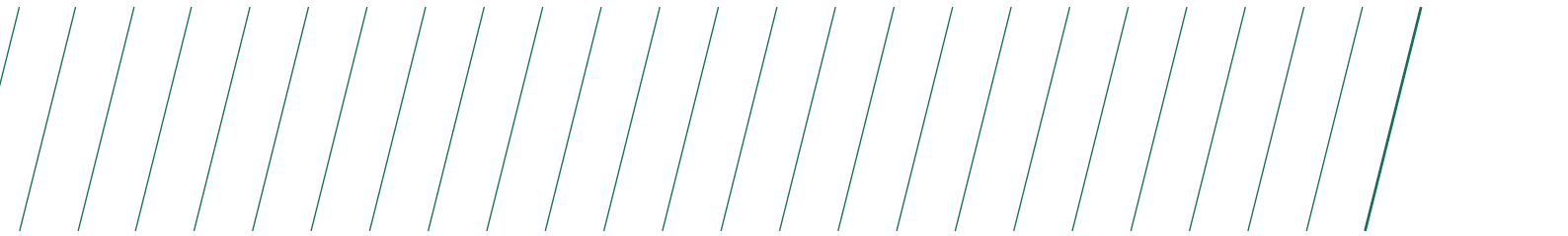
gedeeld. Maar ik weet niet of het iets had opgelost.’ Gelukkig kwam hij op straat een oude schoolvriendin tegen, die wel oplettend was. Ze zag dat het niet goed ging en nam hem mee naar haar ouders. ‘Ik mocht in een tent in hun achtertuin slapen.’ Hij kwam in contact met sociaal werker Remco uit de gemeente, die met hem meedacht over mogelijkheden. ‘Hij is de enige begeleider die echt zijn best deed om me te helpen. Hij was aardig, hield me op de hoogte van de stappen die hij zette en ik kon hem bellen als het nodig was. Hij had geen negen-tot-vijf mentaliteit, wat de meeste begeleiders wel hebben.’

“Door haar zorgen kwam er veel op mijn schouders terecht.”

Remco regelde dat Matthijs tijdelijke opvang kreeg in een andere gemeente, maar kon hem helaas niet blijven bijstaan. ‘Het rigide systeem maakte dat hij moest stoppen, omdat hij zelf bij een andere gemeente werkte’, legt Matthijs uit. ‘Dat systeem is altijd wel een probleem geweest. Op sommige plekken had ik goed kunnen wonen en verder kunnen bouwen aan mijn

toekomst, maar daar werd ik vanwege mijn leeftijd niet toegelaten.’ Matthijs was met zijn negentien jaar net een jaar te oud óf juist te jong. ‘Vaak kunnen er wel uitzonderingen worden gemaakt. Maar als je begeleiders het niet willen proberen, dan houdt het op. En dat was bij mij het geval.’

Zijn jeugd terugkrijgen, dat is in de ogen van Matthijs kansloos. Hij heeft er simpelweg te veel voor meegemaakt en kijkt liever vooruit. Hij woont nog altijd op een tijdelijke plek, want het vinden van een vaste woning lukt hem niet zonder hulp. De onzekerheid hangt als een molensteen om zijn nek, en belemmert hem om te werken aan een stabiele toekomst. ‘Ik wil heel graag een basis kunnen opbouwen. Ik spring al een paar jaar van woning naar woning naar woning. Als ik eigen huis heb, heb ik de ruimte om aan mezelf te werken.’ Op dit moment leeft Matthijs van een uitkering, werken lukt hem even niet meer. ‘Maar ik ben bezig met een barista-opleiding. Koffie maken, spelen met smaken en een écht goede kop koffie maken, daar word ik vrolijk van. Ik vind het leuk om mensen iets goeds te geven. Je moet alle

variabelen begrijpen, wil je een goed product krijgen. Dat geldt voor koffie, maar ook voor systemen. Kijk maar naar de toeslagenaffaire.’
Matthijs is niet verbaasd over de toeslagenaffaire. Boos ook niet, dat stadium is hij gepasseerd. ‘Ik heb er eigenlijk vrij weinig gevoel meer bij. Na al die jaren ben murw gebeukt. Ik moet opnieuw uitvinden wat emoties zijn.’ Het is pas sinds kort dat Matthijs een tijdelijke plek heeft waar hij zich veilig voelt en waar hij zichzelf kan zijn. ‘Voor zover ik weet wat dat is dan. Een van de dingen die ik nog moet leren, is om meer aan mezelf te denken. Ik ben eigenlijk al mijn hele leven iets té behulpzaam. En ik voel me niet gezien, maar ik ben ook báng om gezien te worden.’

“Ik wil gewoon de dingen die nodig zijn voordat je überhaupt kunt denken aan gelukkig zijn.”

Hoe een goed leven er precies uitziet, dat kan Matthijs nog niet vertellen. ‘Wanneer ik gelukkig ben? Ik weet het niet, daar heb ik nooit over nagedacht. Ik weet ook

niet wat de norm is. Ik zou graag een eigen café willen of een branderij, waar ik zelf de regie heb. Grappig hè? Ik heb zelf nog nooit echt goede of lekkere dingen gehad. Maar nu vind ik het belangrijk dat mensen genieten van wat ze krijgen. Matthijs heeft weinig wensen in zijn leven. ‘Ik wil gewoon de primaire levensbehoeften. Dingen die nodig zijn voordat je überhaupt kunt denken aan gelukkig zijn.’

“Door haar
zorgen kwam
er veel op mijn
schouder
terecht.”

Matthijs (23)